

Izvršeno krivično djelo od strane maloljetnika

DA

Da li je za to djelo propisana novčana kazna ili kazna zatvora do 1 godine (Brčko distrikt BIH i Federacija BIH ili do 3 godine (Republika Srpska)?

NE

Redovna procedura:
Podnosi se izještaj o izvršenom krivičnom djelu

NE

DA

Ispitivanje maloljetnika
(tražiti usmeno odobrenje tužioca (UOT) i o tome sastaviti „službenu zabilješku o datom odobrenju“. Tužilac također vodi evidenciju o datoј usmenoј naredbi i istu ulaže u spis.

Da li:
 (1) maloljetnik priznaje krivično djelo?;
 (2) da li je priznanje dato slobodno i dobrovoljno?;
 (3) da li postoji dovoljno dokaza da je učinio KD-lo?;
 (4) prema maloljetniku nije ranije izricano policijsko upozorenje, vaspitna preporuka ili krivična sankcija?

Da li su ispunjena sva četiri uslova?

Maloljetnika pozivamo u policiju zajedno sa zakonskim zastupnikom da se izjasne o tome: „da li maloljetnik ima izabranog branioca“?

Policija podnosi prijedlog TUŽILOCU

NE

Da li
maloljetnik
ima izabranog
branioca?

DA

TUŽILAC za maloljetnike daje odobrenje o izricanju mјere „policijskog upozorenja“.

NE

Policija se obraća sudu sa prijedlogom da se postavi branilac uz dostavu 2 službene zabilješke: Službene zabilješke o usmenom odobrenju tužioca (UOT) i Službene zabilješke o Izjašnjenu maloljetniku o braniocu

Ispitivanje maloljetnika:
policija je pribavila dokaze na teret i u korist maloljetnika; u roku od 24h policija mora pribaviti mišljenje od organa starateljstva o primjeni mјere „policijskog upozorenja“. Policija mora pribaviti i informacije o ranijoj evidenciji o sukobu sa zakonom tog maloljetnika.

**Policijski službenik pribavlja:
SOCIJALNU ANAMNEZU i PODATKE O RANIJE IZREČENIM VASPIĆNIM PREPORUKAMA (zahtjevom od organa starateljstva), kao i PODATKE O RANIJE IZREČENIM VASPIĆNIM MJERAMA (zahtjevom od suda i tužilaštva);

Ispitivanju prisustvuju: branilac, roditelj, staraoc ili usvojitelj i predstavnik organa starateljstva. Izuzetno, ukoliko nema roditelja ili staratelja/usvojitelja, prisustvuju: predstavnik ustanove za smještaj maloljetnika.

DA

Izriče se mјera policijskog upozorenja

1. Primjena principa oportuniteta;
2. Izricanje vaspitnih preporuka
3. Donošenje naredbe o pokretanju pripremnog postupka

Obavezno vođenje policijske evidencije o „mјерама policijskog upozorenja“.

Dostaviti Odluku o izrečenoj mјeri policijskog upozorenja: tužilcu, maloljetniku, braniocu, zakonskom zastupniku maloljetnika, organu starateljstva, oštećenom.

Shema 2.1.

Uloga organa starateljstva u provedbi
mjere policijskog upozorenja i u
slučajevima primjene načela oportuniteta

Shema 2.2.

Uloga organa starateljstva u slučajevima
izricanja vaspitnih preporuka

Shema 2.

Uloga
ORGANA
STARATELJSTVA u
tretiranju slučajeva djece
u sukobu sa zakonom

Shema 2.4.

Uloga organa starateljstva u fazi izmjene
odluke o obustavi izvršenja, u slučajevima
izricanja „mjera bezbjednosti“ i u okviru
post-penalnog tretmana

Shema 2.3.

Uloga organa starateljstva u slučajevima
„naredbe o provođenju pripremnog
postupka“ i u slučajevima „vaspitnih mjer“

Shema 2.1.

Uloga organa starateljstva (OSt) u provedbi mjere policijskog upozorenja i u slučajevima primjene načela oportuniteta

Shema 2.2.

Uloga organa starateljstva u slučajevima izricanja „vaspitnih preporuka“

POSREDUJU

PRATE

IZVJEŠTAVAJU

ŠTITE INTERES
MALOLJETNIKA

- Lično izvinjenje oštećenom**
- a. OSt POSREDUJE slučajevima kad se postupak vodi pred OSt i **MEDIJACIJA** pred organom određenim za sprovođenje medijacije.
 - b. OSt određuje ovlaštenu osobu OSt-a za provođenje ovog postupka
 - Poziva maloljetnika i oštećenog
 - Dobija saglasnost za zajednički sastanak
 - Zakazuje zajednički sastanak
 - Definiše da li je **PREPORUKA**: izvršena ili neizvršena
 - c. OSt IZVJEŠTAVA tužilaštvo o procesu posredovanja:
 - Preporuka **IZVRŠENA** = tužilac donosi odluku o izricanju ove preporuke
 - Preporuka **NEIZVRŠENA** = tužilac izdaje narednu o pokretanju pripremnog postupka i obavještava o tome Ost.

Uloga OSt u MEDIJACIJI:

- Poziva se kao učesnik i OSt čija je uloga **ZAŠTITA MALOLJETNIKA**
- OSt podnosi izještaj tužilaštvu i sudu (organu koji vodi postupak) o tome da li je medijacija uspjela?

- Naknada štete oštećenom**
- Identična procedura kao u slučaju vaspitne preporuke: „lično izvinjenje oštećenom“ (vidi prethodnu preporuku) uz jedan dodatak:
 Dodatna obaveza OSt je da PRATI izvršenje preporuke i da o tome podnese izještaj tužilaštvu sa naznakom u zaključku:
 1. Preporuka **IZVRŠENA** = tužilac ne pokreće kрivičnu proceduru
 2. Preporuka **NIJE IZVRŠENA** = tužilac pokreće kрivičnu proceduru

- Redovno pohađanje škole (redovan odlazak na posao)**
- a. OSt PRISUSTVUJE na ročisu za razmatranje mogućnosti i opravdanosti primjene vaspitne preporuke
 - DA **Organ koji vodi postupak donosi Odluku o izvršenju vaspitne preporuke i obavještava OSt koji (u ime njega) PRATI i IZVJEŠTAVA o njenoj primjeni .**
 - NE **Tužilac pokreće kрivičnu proceduru**
 - b. OSt najmanje jedanput mjesечно obavještava organ koji vodi postupak (tužilaštvo ili sud) o provođenju preporuke.
 - c. OSt biva obavješten jedanput mjesечно od odgovornog stručnog lica o provođenju preporuke.

- Rad bez naknade u humanitarnim org. ili poslove socijalnog, lok ili eko sadržaja**
- a. OSt prisustvuje ročisu kao i u preporuci „Redovno pohađanje škole“ i sve aktivnosti koje slijede (vidi prethodnu preporuku pod a));
 - b. OSt UPOZNAJE tužioca i sudiju sa listom odgovarajućih organa, ustanova lili organizacija gdje bi se mogla izvršiti vaspitna preporuka;
 - c. Organ koji vodi postupak dostavlja Odluku OSt koji SKLAPA SPORAZUM SA PRAVNIM LICEM gdje bi se izvršila vaspitna preporuka;
 - d. OSt PRATI ISPUNJENJE PREPORUKE u saradnji sa ODGOVORNIM LICEM iz pravnog lica i o tome obavještava organ koji vodi postupak (sud ili tužilaštvo) jedanput mjesечно.

- Bolničko ili ambulantno liječenje u zdravstvenoj ustanovi**
- a. OSt prisustvuje ročisu kao i u preporuci „Redovno pohađanje škole“ i sve aktivnosti koje slijede (vidi opisanu preporuku pod a));
 - b. OSt UPOZNAJE tužioca i sudiju sa listom zdravstvenih ustanova gdje bi se mogla izvršiti vaspitna preporuka;
 - c. Organ koji vodi postupak dostavlja Odluku OSt koji SKLAPA SPORAZUM SA zdravstvenom ustanovom gdje bi se izvršila vaspitna preporuka;
 - d. OSt PRATI ISPUNJENJE PREPORUKE u saradnji sa ODGOVORNIM LICEM iz zdravstvene ustanove i o tome obavještava organ koji vodi postupak (sud ili tužilaštvo) jedanput mjesечно.
 - e. Ukoliko maloljetnik povuče svoju SAGLASNOST ZA LIJEČENJE, OSt ima obavezu UPOZORITI MALOLJETNIKA na moguće posljedice;
 - f. OSt obavezno PARTICIPIRA i u izradi PLANA LIJEČENJA.

Identična procedura kao u prethodnoj preporuci od a) do f)

Savjetovališta

VASPITNO OBRAZOVNA SAVJETOVALIŠTA (kursevi za stručno osposobljavanje) - GRUPNI RAD

PSIHOLOŠKA SAVJETOVALIŠTA - INDIVIDUALNI TRETMAN

- g) OSt VRŠI ODABIR SAVJETOVALIŠTA i u saradnji sa odgovornim licem u savjetovalištu sačinjava program rada i program uključivanja u maloljetnika u savjetovalište.
- h) OSt obavezno izještava jedanput mjesечно prema organu koji vodi postupak

Shema 2.3.

Uloga organa starateljstva (OSt) u slučajevima „naredbe o provođenju pripremnog postupka“ i praćenju provedbe vaspitnih mjera

Naredba o pokretanju pripremnog postupka:

Tužilac traži od OSt „socijalnu anamnezu“, a OSt učestvuje u radnjama pripremnog postupka i PREDLAŽE DOKAZE.

Prijedlog tužioca za izricanje krivične sankcije prema SUDU (uloga OSt):

OSt prisustvuje sjednici/ročištu i na glavnom pretresu i predlaže dokaze u toku postupka

VASPITNE MJERE

MJERE UPOZORENJA I USMJERAVANJA

A. Disciplinski /vaspitni centar

Nadležan za provođenje vaspitnih mjera; Disciplinski centar dostavlja izvještaj prema tužiocu ili sudiji

Važno!!! – OSt poziva maloljetnika na izvršenje i OSIGURAVA DOLAZAK.

B. Posebne obaveze

B1. Redovno pohađanje škole

OSt se stara o izvršenju i podnosi izvještaj sudiji.

B2. Neizostajanje s posla

OSt se stara o izvršenju i podnosi izvještaj sudiji.

B3. Osposobljavanje za zanimanje

OSt daje mišljenje o vrsti posla i izvještaja sudiju o tome

B4. Uključivanje u humanitarni rad

(u Brčko Distriktu Predsjedavajući pravosudne komisije sastavlja listu organizacija a sam izbor vrši OSt koji i zaključuje sporazume)

OSt daje mišljenje o vrsti aktivnosti i izvještaja sudiju o tome

B5. Suzdržavanje od posjećivanja lokalna i lošeg društva

OSt SAMOSTALNO PRATI izvršenje ove obaveze te daje mišljenje i izvještaja sudiju o tome

B6. Podvrgavanje stručnom medicinskom postupku

OSt SAMOSTALNO PRATI izvršenje ove obaveze te daje mišljenje i izvještaja sudiju o tome.

B7. Pojedinačni ili grupni tretman u savjetovalištu

OSt SAMOSTALNO PRATI izvršenje ove obaveze te daje mišljenje i izvještaja sudiju o tome

B8. Pohađanje kurseva

OSt SAMOSTALNO i preko drugog stručnog lica PRATI izvršenje ove obaveze te daje mišljenje i izvještaja sudiju o tome

B9. Uključivanje u sportske i rekreativne aktivnosti

OSt SAMOSTALNO PRATI izvršenje ove obaveze te daje mišljenje i izvještaja sudiju o tome

B10. Zabrana napuštanja mjesta boravka

OSt SAMOSTALNO PRATI izvršenje ove obaveze i izvještaja o tome sudiju i policiju.

MJERE POJAČANOG NADZORA

A. Pojačan nadzor od strane roditelja, usvojioca ili staraoca

- OSt se Stara o provedbi ove mjere i dostavlja Izvještaj tužilaštvu i sudu.
- OSt daje upustva i nalaže određene dužnosti koje se odnose na:

- o Vaspitanje maloljetnika
- o Liječenje maloljetnika
- o Otklanjanja štetnih uticaja na maloljetnika

- Određuje se stručno lice (voditelj postupka) iz reda zaposlenih u OSt

B. Pojačan nadzor u drugoj porodici

- OSt se Stara o provedbi ove mjere i dostavlja Izvještaj tužilaštvu i sudu.
- OSt IZRŠAVA mjeru pojačanog nadzora
- OSt sklapa Ugovor sa porodicom u koju se smješta maloljetnik

C. Pojačan nadzor nadležnog OSt

- OSt brine o:
 - o Školovanju
 - o Zaposlenju
 - o Odvajaju iz sredine koja štetno utiče na maloljetnika
 - o Potrebnom liječenju
 - o Sređivanju prilika u kojima malojetnik živi
- Stručno lice u OSt sačinjava individualan program za maloljetnika
- To stručno lice daje upustva i nalaže određene dužnosti koje se odnose na:
 - o Vaspitanje maloljetnika
 - o Liječenje maloljetnika
 - o Otklanjanja štetnih uticaja na maloljetnika

ZAVODSKIE MJERE

A. Upućivanje u vaspitnu ustanovu

- OSt ima obavezu dovesti maloljetnika u vaspitnu ustanovu radi izvršenja zavodske mjere;
- Ako se izvršenje vaspitne mjere nemože započeti ili nastaviti zbog odbijanja maloljetnika, OSt obavještava POLICIJU koja dovodi maloljetnika u vaspitnu ustanovu;
- Vrlo važno!!! – ovo vrijedi naročito kada maloljetnik „ode iz ustanove“ i ne vrati se u nju.
- OSt predlaže premještaj u drugu ustanovu iz zakonskih razloga

B. Upućivanje u vaspitno popravni dom

OSt – nema obaveza

C. Upućivanje u posebnu ustanovu za liječenje i osposobljavanje

- OSt UPUCUJE MALOJETNIKA u ovaku ustanovu;
- OSt OBAVJEŠTAVA sud i policiju kada izvršenje ove mjere nemože započeti ili kada se nemože nastaviti zbog:
 - o odbijanja maloljetnika ili
 - o zbog bještva maloljetnika.

Shema 2.4.

Uloga organa starateljstva u fazi izmjene odluke o obustavi izvršenja, u slučajevima izricanja „mjera bezbjednosti“ i u okviru „post-penalnog prihvata“

Izmjene odluke i obustava izvršenja:

- a) OSt predlaže izmjenu odluke ili obustavu izvršenja
- b) OSt prisustvuje sjednici
- c) OSt također prisustvuje sjednici i povodom PRIJEDLOGA za uslovni otpust.

Mjere bezbjedosti (uloga OSt):

Samo u jednoj mjeri:

- a) Obavezno ambulantno liječenje na slobodi
 - OSt PREDLAŽE ambulantu za liječenje;
 - OSt PRATI izvršenje ove mjeri
 - OSt PODNOSI IZVJEŠTAJ (svaka tri mjeseca) :
 - o Tužiocu
 - o Sudiji
 - o Roditelju, usvojiocu ili staratelju
 - o maloljetniku

Post-penalni prihvat:

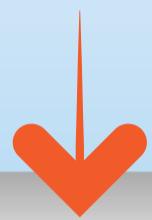
- OSt je DUŽAN tokom trajanja zavodske mjeri i kazne, ODRŽAVATI KONTAKT sa:
 - o Maloljetnikom
 - o Porodicom maloljetnika
 - o Ustanovom u kojoj je maloljetnik smješten

OSt je DUŽAN PRUŽITI POTREBNU POMOĆ poslije izdržane krivične sankcije (ovo vrijedi za maloljetnike bez ikakvog staranja i porodičnog okruženja ali za druge osjetljive grupe):

- o Pronaći mu smještaj
- o Pomoći mu da dovrši započeto obrazovanje (da se stručno osposobi)
- o Pomoći mu u liječenju
- o Pomoći mu u pronalasku zaposlenja
- o Osigurati mu ishranu i odjeću
- o Osigurati mu finansije za osnovne potrebe

- OSt MORA voditi POSEBNU BRIGU o maloljetnicima bez roditelja i onima čije su materijalne i porodične prilike nesređene.

Odgovorno stručno lice u školi (pedagog, psiholog ili socijalni radnik ...) prati izvršenje vaspitne preporuke ili posebne obaveze koja predviđa **REDOVNO POHAĐANJE ŠKOLE.**

Odgovorno stručno lice u školi **PRATI** redovnost prisustva nastavi od strane maloljetnika (učenika) kome je izrečena ova vaspitna preporuka / vaspitna mjera (posebna obaveza) i o tome vodi posebnu dnevnu evidenciju.

Odgovorno stručno lice u školi **PRATI** i analizira poštivanje autoriteta nastavnika i pravila škole od strane maloljetnika (učenika) kome je izrečena ova vaspitna preporuka / vaspitna mjera (posebna obaveza) i sve to unosi u **MJESEČNI IZVJEŠTAJ**.

Odgovorno stručno lice u školi **PRATI** ponašanje i vladanje maloljetnika (učenika) kome je izrečena ova vaspitna preporuka / vaspitna mjera (posebna obaveza) i svoja zapažanja na sedmičnoj bazi (svakih 7 dana) unosi u **MJESEČNI IZVJEŠTAJ**.

Odgovorno stručno lice u školi **PRATI** savladavanje nastavnog gradiva maloljetnika (učenika) kome je izrečena ova vaspitna preporuka / vaspitna mjera (posebna obaveza) i u tu svrhu razgovara sedmično sa razrednim starješinom učenika.

VRLO VAŽNO!

U cilju osiguranja najboljeg interesa djeteta i spječavanja etiketiranja djeteta za provedbu ove preporuke / mjere u školi mogu znati samo: direktor, pedagog (psiholog, socijalni radnik i sl.) i razredni starješina.

Odgovorno stručno lice u školi u kontekstu provođenja ove vaspitne preporuke / vaspitne mjere (posebna obaveza) pruža i **SAVJETODAVNE USLUGE** nadležnom organu starateljstva.

Jedanput mjesечно **OBAVJEŠTAVA** nadležni organ starateljstva o **PROVOĐENJU** ove vaspitne preporuke / vaspitne mjere (posebna obaveza) putem **STRUČNOG MIŠLJENJA** koji potpisuje direktor škole.

Odgovorno stručno lice u školi ima **OBAVEZU SARADNJE SA ORGANOM STARATELJSTVA** u provođenju vaspitne preporuke/mjere (posebna obaveza) „Redovno pohađanje škole“

„čl 147. u vezi sa čl. 1. Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku Brčko Distrikta BiH; Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku Republike Srpske i čl. 148 u vezi sa čl. 1. Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku Federacije BiH).